

PHILIP PULLMAN

Tema tumedad ained

Teine raamat

INGLITE TORN

Inglise keelest tõlkinud Eve Laur

Originaal:
THE SUBTLE KNIFE
HIS DARK MATERIALS
by PHILIP PULLMAN

THE SUBTLE KNIFE Copyright © 1997 by Philip Pullman

Cover image copyright © Chris Wormell, 2017
Cover illustration reproduced by permission of Scholastic Ltd.

Esmatrükk eesti keeles kirjastus Tiritamm 2004
2. trükk

Tõlge eesti keelde © Eve Laur ja Kirjastus Pegasus 2017

Toimetanud Linda Ruud
Korrektuuri lugenud Anu Tonts
Küljendanud Ivi Piibeht

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

ISBN 978-9949-620-46-3

pegasus.ee

„INGLITE TORN” on teine osa triloogiast, mille esimene osa oli „KULDNE KOMPASS”. Selle raamatu tegevus liigub kolme universumi vahet: „KULDSE KOMPASSI” universum, mis on meie universumiga sarnane, kuid siiski üsna erinev; see universum, mida meie tunneme; ja kolmas universum, mis meie omast jällegi mõnes muus mõttes erineb.

Sisukord

1	Kass ja valgepöögid	9
2	Nõiad omavahel	31
3	Laste maailm	51
4	Trepanatsioon	64
5	Kirjad lennupostiga	89
6	Valendavad lendajad	100
7	Rolls Royce	122
8	Inglite torn	140
9	Vargus	159
10	Šamaan	172
11	Belvedere	184
12	Ekraanikeel	196
13	Æsahættr	210
14	Alamo kuru	229
15	Veresammal	251
	<i>Saateks. Tundliku noaga läbi maailma</i>	268

Kass ja valgepöögid

Will sikutas ema käest ja käis talle peale: „No tule, lähme ...”

Aga ema tõrkus. Temal oli endiselt hirm. Will vaatas õhtuvalgel kitsal tänaval ringi, vaatas väikesi rida maju oma tillukese aia ja pukspuuheki taga, ühel pool aknad päikest peegeldamas ja teine pool tänavat varjus. Aega polnud kuigi palju. Inimesed sõid praegu õhtust, aga varsti tulevad teised lapsed ka õue, jäävad vahtima, kommenteerivad, märkavad. Ootamine oli ohtlik, kuid poisil ei jäänud muud üle kui ema keelitada, nagu alati.

„Emme, lähme sisse, lähme proua Cooperi juurde,” ütles ta. „Näe, me oleme peaaegu kohal!”

„Proua Cooperi juurde?” küsis ema kõheldes.

Aga poiss andis juba kella. Ta pidi selleks koti maha panema, sest teise käega hoidis ta emal käest kinni. Muidugi oleks see häbilugu, kui keegi kaheteistaastast poissi veel emal käest kinni hoidmas näeks, kuid Will teadis, mis emast siis saab, kui ta lahti laseb.

Uks avanes ja nähtavale ilmus klaveriõpetaja vanaldane kühmus kogu, kelle juures oli tunda tuttavat lavendlilõhna.

„Kes seal on? Sina, William?” küsis vanaproua. „Ma pole sind enam aasta otsa näinud. Mida sa tahad, kulla laps?”

„Ma tahan sisse tulla, kui tohib, ja ema ka kaasa võtta,” lausus poiss kindlalt.

Proua Cooper vaatas naist, kel olid juuksed sassis ja näol hajameelne naeruvirve, ja poissi, kelle silmad metsikult ja ahastavalt põlesid, huuled olid kokku surutud ja lõug õieli. Ja siis nägi ta, et proua Parry, Willi ema, oli ühe silma ära värvinud, aga teist mitte. Ega pannud seda ise tähelegi. Ja Will samuti mitte. Midagi oli viltu.

„Noh ...” ütles klaveriõpetaja ja astus kõrvale, et kitsas koridoris ruumi teha.

Will vaatas tänaval ringi, enne kui ukse kinni pani, ja proua Cooper nägi, kui kõvasti proua Parry oma pojal käest kinni hoidis ja kui õrnalt juhatas poeg teda elutuppa, kus seisis klaver (mõistagi oli see ainuke tuba, kuhu poiss minna oskas); ja õpetaja märkas, et proua Parry rõivastel on juures läpatanud lõhn, justkui oleksid need enne kuivatamist liiga kauaks pesumasinasse jäetud; ja kui sarnased nad olid, istudes seal sohval, kus kirgas õhtupäike kuldvas otse nende nägu, laiu põsesarnu, suuri silmi ja sirgeid musti kulme.

„Mis on, William?” küsis vanaproua. „Mis lahti on?”

„Minu emal on vaja paar päeva kusagil olla,” ütles poiss. „Kodus ei saa tema eest praegu hästi hoolitseda. Mitte selles mõttes, et ta haige oleks. Ta on lihtsalt omadega natuke sassis ja kipub närvi minema. Tema eest pole raske hoolitseda. Tal on vaja ainult kedagi sellist, kes tema vastu kena oleks, ja minu meelest saate teie sellega päris hõlpsasti hakkama.”

Naine vaatas oma poega, justkui poleks tema jutust üldse aru saanud, ja proua Cooper märkas naise põsel muhku. Will polnud proua Cooperit silmist lasknud ning ta ilme oli meeleheitlik.

„Teda pole kallid pidada,” jätkas poiss. „Ma tõin süüa kaasa, sellest peaks tükiks ajaks jätkuma. Te võite ise ka võtta. Tal pole selle vastu midagi.”

„Aga ... Ma ei tea, kas peaks äkki ... Kas ta ei peaks arsti juurde minema?”

„Ei! Ta ei ole haige.”

„Aga peab ju olema keegi, kes ... Kas teil ei ole siis mõnda naabrit või perekonnaliiget, kes ...”

„Meil pole üldse sugulasi. Ainult meie kahekesi. Ja naabritel on niigi palju tegemist.”

„Aga sotsiaaltöötajad? Ma ei taha sind ära ajada, kulla laps, aga ...”

„Ei! Ei. Tal on lihtsalt natuke abi tarvis. Mina ei saa teda praegu mõnda aega aidata, aga ma ei jää kauaks ära. Ma lähen ... Mul on asjaajamisi. Aga ma tulen varsti tagasi ja viin ta jälle koju, ausõna! Teil ei tule kuigi kaua tema eest hoolitseda.”

Emal vaatas oma poega säärase usaldusega ning poiss pöördus ema poole ja naeratas talle nii armastavalt ja julgustavalt, et proua Cooperil polnud südant ära öelda.

„Noh,” ütles õpetaja proua Parry poole pöördudes, „paarist päevast pole ju lugu. Lähete mu tütre tuppa, kullake; tema ise on Austraalias, tal pole seda enam vaja.”

„Aitäh,” ütles Will ja tõusis püsti, nagu oleks tal äraminekuuga kiire.

„Aga kuhu sina lähed?” küsis proua Cooper.

„Ühe sõbra juurde,” kostis poiss. „Helistan nii sageli, kui saan. Mul on teie number. Küll kõik hästi läheb.”

Ema vaatas talle hämmeldunult otsa. Poiss kummardus ja andis talle kohmakalt musi.

„Ära muretse,” ütles ta. „Proua Cooper hoolitseb sinu eest paremini kui mina, ausalt. Ja mina helistan sulle homme, siis ajame juttu.”

Nad kallistasid kõvasti ja Will andis talle uuesti musi, haakis ema käed hellalt oma kaela ümbert lahti ja läks välisukse juurde. Proua Cooper sai aru, et poiss on endast väljas, sest ta silmad hiilgasid, kuid siis tulid Willile head kombes meelde, ta pöördus ümber ja sirutas käe.

„Head aega,” ütles ta, „ja suur tänu teile.”

„William,” ütles vanaproua, „kas sa ei tahaks mulle ära rääkida, milles asi ...”

„See on päris keeruline,” kostis poiss, „aga ema ei tee teile tüli, ausõna.”

Mõlemad teadsid, et klaveriõpetaja ei mõelnud päriselt seda; kuid ometi oli Will kuidagi olukorra peremees. Vanaproua mõtles, et ta pole kunagi varem näinud nii järeleandmatut last.

Poiss pöördus minekule, mõtetega juba tühja kodu juures.

Will elas koos emaga moodsas elamurajoonis umbtäna lõpus ringtee ääres, mille ümber oli tosin ühesugust maja, nende oma see kõige armatum. Majaesine aed koosnes vaid umbrohtu kasvanud murulapist; tema ema oli sinna aasta algul paar põõsast istutanud, kuid need olid veepuuduse tõttu ära kuivanud. Kui Will nurga tagant välja tuli, tõusis tema kass Moxie üles oma lemmikpaigalt hortensia all, millel oli veel eluvaim sees, ning sirutas ennast, tervitas poissi vaikse njäuga ja puksis pead vastu tema jalga.

Will võttis kassi sülle ja sosistas: „Ega nad pole vahepeal tagasi tulnud, Moxie? Sa ei näinud?”

Maja oli vaikne. Viimases õhtuvalguses pesi üks mees täna teises servas oma autot, kuid tema ei pannud Willi tähele ja Will ei vaadanud ka tema poole. Mida vähem inimesed teda märkavad, seda parem.

Moxie süles, keeras poiss ukse lukust lahti ja läks kähku tuppa. Siis jäi ta hoolega kuulutama, enne kui kassi maha pani. Midagi polnud kuulda; maja oli tühi.

Will tegi kassitoidu purgi lahti ja jättis Moxie kööki sööma. Kui kaua tal aega on, enne kui mees tagasi tuleb? Seda oli võimatu ära arvata ja seepärast pidi kähku tegema. Poiss läks trepist üles ja hakkas otsinguga pihta.

Ta otsis kulunud rohelisest nahast kirjamappi. Isegi harilikus uues majas on üllatavalt palju kohti, kuhu nii suurt asja peita; selleks pole vaja salapaneele ega avaraid keldreid, et midagi oleks raske üles leida. Will otsis kõigepealt läbi ema magamistoa, sorides häbige sahtleis, kus ema hoidis oma pesu, ning töötas siis süstemaatiliselt läbi kõik teise korruse ruumid, isegi oma toa. Moxie tuli vaatama, mida poiss teeb, ning võttis sealsamas istet ja hakkas end lakkuma, et Willile seltsiks olla.

Aga poiss ei leidnud mappi.

Vahepeal oli pimedaks läinud ning tal oli kõht tühi. Ta tegi endale küpseube röstsaiaga ning istus köögilaua äärde sööma, pidades aru, millises järjekorras oleks kõige mõistlikum alumise korruse tube läbi otsida.

Kui ta oma einega lõpule jõudis, helises telefon.

Ta istus liikumatult paigal, süda peksmas. Kaksikümend kuus helinat, enne kui toru ära pandi. Will asetas taldriku kraanikaussi ja hakkas uuesti otsima.

Neli tundi hiljem polnud ta rohelist nahkmappi ikka veel üles leidnud. Kell oli pool kaks ja Will oli surmväsinud. Ta viskas täies riides voodisse pikali ja jäi kohe magama, nägi ärevaid ja rüselvate inimestega unenägusid, kus oli alati kusagil läheduses ema õnnetu hirmunud nägu, ja alati käeulatusest väljas.

Ja nagu poisile tundus, ärkas ta peaaegu kohe (kuigi oli juba kolm tundi maganud) ning taipas kahte asja korraga.

Kõigepealt taipas ta, kus mapp on. Ja teiseks taipas ta, et mehed on esimesel korrusel ja teevad köögiust lahti.

Poiss tõstis Moxie eest ära ja vaigistas tasakesi kassi unist nurinat. Siis heitis ta jalad üle voodiääre ja pani kingad jalga, iga närv pingul, et alt kostvaid häáli kuulda: need olid väga vaiksed, keegi kergitas tooli ja pani tagasi, sosistas lühidalt, põrandalaud kääksatas.

Neist veel vaiksemalt liikudes läks Will oma toast välja, trepi otsas asuvasse tühja tuppa. Seal polnud just päris kottpime ja poiss nägi tontlikult hallis koidueelses valguses vana jalgõmblusmasinat. Ta oli vaevalt

paar tundi tagasi selle toa põhjalikult läbi otsinud, kuid unustanud õmb-
lusmasina kasti, kus seisid lõiked ja poolid.

Ta kobas seda ettevaatlikult, ise kogu aeg kuulatades. Mehed liikusid
all ringi ja Will nägi uksepraos ähmast valgusevärelost, mida võis heita
näiteks taskulamp.

Siis leidis ta haagi üles, klõpsas lahti ning kastis oligi nahast kirja-
mapp, nagu ta oli arvanud.

Ja mida nüüd teha?

Esialgu mitte midagi. Will kükitas hämaras maas, süda peksmas, ja
kuulatas hoolega.

Kaks meest olid koridoris. Ta kuulis, kuidas üks neist vaikselt ütles:
„Tee kähku! Piimameest on juba tee otsast kuulda.”

„Aga seda polegi siin,” väitis teine hääl. „Peab teisele korrusele
vaatama.”

„Mine siis! Mis sa passid?”

Will tõmbus pingule, kui kuulis ülemise astme tasast naksatust. Mees
ise ei kolistanud üldse, kuid trepi ootamatut naksumist ei õnnestunud
tal kuidagi vältida. Siis järgnes paus. Taskulambi imepeenike valgusvihk
libises koridoris üle põrandale: Will nägi seda läbi uksepraod.

Uks hakkas liikuma. Will ootas, kuni mees ukse raamistuses näh-
tavale ilmub, kargas siis pimedast püsti ja tormas sissetungijale peaga
kõhtu.

Aga kumbki neist ei näinud kassi.

Kui mees ülemisele astmele jõudis, tuli Moxie vaikselt magamistoast
välja ja jäi otse mehe jalgade taga seisma, saba püsti, valmis end tema
säärte vastu hõõruma. Mees oleks Williga hõlpsasti toime tulnud, sest ta
oli kõva tegija, treenitud ja vormis, kuid kass jäi tee peale ette ning sisse-
tungija komistas taganedes talle otsa. Mees oiatas, lendas selg ees trepist
alla ja lõi pea raksuga vastu esikulauda ära.

Will kuulis võigast raksatust, kuid ei jäänud aru pidama, mis see oli:
ta sõitis mööda trepikäsi puud alla, hüppas üle trepjalamil kägeras lamava
mehe tõmbleva keha, haaras laualt kaasa näruse poekoti ning oli uksest
väljas, enne kui teine mees tuli elutoast ja jäi teda vahtima.

Isegi läbi hirmu ja rutu jõudis Will imestada, miks teine mees talle
järele ei karju ja teda taga ajama ei tule. Aga küll nad teda varsti oma
autode ja mobiiltelefonidega jälitama hakkavad. Ainuke võimalus oli eest
ära joosta.

Ta nägi, kuidas piimamees umbtänavasse keerab, elektrikäru laternad taevasse kerkivas koidukumas kahvatunud. Will hüppas üle tara naabermaja aeda, ruttas mööda rada majast mööda, üle järgmise aiamaüüri, üle kastemärja muru, läbi heki, kuni jõudis põõsaste ja puude padrikusse elamurajooni ja peatee vahel, puges seal põõsa alla peitu ning jäi hingeldades ja värisedes lamama. Maanteele oli liiga vara minna: tuleb oodata, kuni tipptund kätte jõuab.

Ta ei saanud seda endal kuidagi peast välja, millise raksuga mehe pea vastu lauda käis, millisesse imelikku asendisse tema kael oli väändunud, kui jubedalt ta jäsemed tõmblesid. Mees oli surnud. Will oli ta ära tapnud.

Raske see oli, aga ta pidi selle peast viskama. Tal oli muudki, mille peale mõelda. Ema peale: kas ta on uues kohas ikka tõesti väljaspool ohtu? Ega proua Cooper ometi välja ei räägi? Isegi siis, kui Will ei tule enam tagasi, nagu lubatud? Sest nüüd, kus ta oli kellegi ära tapnud, ei saanud ta enam tagasi minna.

Ja Moxie. Kes Moxie'le süüa annab? Kas Moxie muretseb selle pärast, kuhu nad mõlemad kadunud on? Kas ta katsub neile järele tulla?

Iga minutiga läks valgemaks. Valgust oli juba küllalt, et poekotis olemaid asju üle vaadata: ema rahakott, viimane kiri advokaadilt, Lõuna-Inglismaa teedekaart, šokolaaditahvlid, hambapasta, puhtad sokid ja aluspüksid. Ja rohelisest nahast kirjamapp.

Kõik oli olemas. Kõik läks täpselt nii, nagu plaanitud.

Ainult et tema oli kellegi ära tapnud.

Seitsmeaastaselt sai Will esimest korda aru, et tema ema on teistsugune kui teised inimesed ja tema eest tuleb hoolitseda. Nad olid supermarketis ja mängisid ühte mängu: kaupa tohtis kärusse panna ainult siis, kui keegi ei vaadanud. Willi asi oli ringi vaadata ja sosistada: „Nüüd”, mispeale ema haaras riiulilt mõne purgi või karbi ja pani selle vaikselt kärusse. Kui asjad juba kärus olid, siis oli nendega kõik korras, sest edaspidi olid nad nähtamatud.

See oli tore mäng ning kestis kaua aega, sest oli parasjagu laupäeva hommik ja pood oli rahvast täis, kuid nemad oskasid seda mängu hästi ja tegid kenasti koostööd. Nad usaldasid teineteist. Will armastas oma ema väga ja ütles talle seda tihtilugu, ja ema vastas talle samaga.

Kui nad kassa juurde jõudsid, oli Will põnevil ja õnnelik, sest nad olid peaaegu võitnud. Ja kui ema oma rahakotti üles ei leidnud, siis käis see samuti mängu juurde, isegi kui ema ütles, et vaenlased on selle ära varastanud; aga Willile tuli juba väsimus peale ja kõht hakkas tühjaks minema, ja emme ei olnud enam nii rõõmus; emal oli tõsine hirm ja nad käisid muudkui ringi ja panid asju riiulitele tagasi, aga seekord pidid nad olema eriti ettevaatlikud, sest vaenlased jälitasid neid krediitkaardi- numbrite järgi, mis olid neile teada, nüüd, kus nad olid ema rahakoti oma valdusse saanud ...

Ja Willile tuli aina suurem hirm peale. Ta mõistis, kui nutikas tema ema oli olnud – keeranud tõelise ohu mänguks, et poiss pabistama ei hakkaks – ja kuidas Will pidi nüüd, kus ta tõtt teadis, oma hirmu varjama ja ema julgustama.

Niisiis teeskles väike poiss, et mäng käib edasi, et ema tema pärast ei muretseks, ning nad läksid koju tühjade kätega, aga see-eest vaenlaste eest kaitstult; ja pärastpoole leidis Will rahakoti hoopis esikulaua pealt. Esmaspäeval läksid nad kindluse mõttes panka ja sulgesid ema arve ning avasid teises kohas uue. Seekord oli oht möödas.

Aga järgmise paari kuu jooksul pidi Will pikkamisi ja vastutahtmist tunnistama, et ema vaenlased ei liigu ringi mitte päris maailmas, vaid tema oma peas. See ei teinud neid sugugi vähem ehtsaks, vähem hirmutavaks ja ohtlikuks, vaid tähendas ainult seda, et Will pidi ema veel suurema hoolega kaitsma. Ja sellest hetkest peale, kui Will supermarketis taipas, et tal tuleb ema mure hajutamiseks kaasa mängida, püüdis ta mõne ajusagaraga alati ema ärevust tabada. Ta armastas ema nii väga, et oleks teda oma elu hinnaga kaitsnud.

Mis puutub Willi isasse, siis tema oli kadunud ammu enne seda, kui Will teda mäletama hakkas. Will oli isa suhtes pööraselt uudishimulik ning vaevas ema küsimustega, millest enamikule too ei osanud vastata.

„Oli ta rikas?”

„Kuhu ta läks?”

„Miks ta ära läks?”

„On ta surnud?”

„Kas ta tuleb tagasi?”

„Milline ta oli?”

Viimane küsimus oli ainuke, millele ema vastata oskas. John Parry oli olnud kena mees, vapper ja taiplik Kuningliku Merejalaväe ohvitser,

kes oli sõjaväest ära tulnud ja maadeuurijaks hakanud ning korraldanud ekspeditsioone maailma kaugematesse nurkadesse. Will kuulas neid jutte põnevusvärinal. Polnud olemas huvitavamat isa kui maadeuurija! Sealtpaale oli Willil alati nähtamatu mängukaaslane käepärast: koos isaga raiusid nad teed läbi džungli, vaatasid kuunari tekilt kaugele tormisele merele, käsi varjuks silme ees, uurisid tõrvikuvalgel nahkhiirtest kubisevas koopas salapäraseid raidkirju ... Nad olid parimad sõbrad, päästsid lugematuid kordi teineteise elu, naersid ja ajasid lõkke ääres poole ööni juttu.

Aga mida vanemaks Will sai, seda rohkem hakkas ta asjas kahtlema. Miks polnud ühtegi ülesvõtet tema isast kusagil maailma kolkas, miks polnud fotosid jäätunud habemega meestest koerakelkudel ega ronitaimedega kaetud varemetest džunglis? Kas neist trofeedest ja haruldustest, mida isa koju tõi, ei olnud siis midagi alles? Kas temast polnud üheski raamatus kirjutatud?

Ema ei teadnud. Aga ühte ta ütles, mis poisile meelde jäi.

Ta ütles:

„Ühel päeval käid sa oma isa jälgedes. Sinust saab samuti suurmees. Sinust saab tema mantlipärija ...”

Ja kuigi Will ei saanud aru, mida see tähendab, taipas ta ometi asja mõtet ning tundis, kuidas uhkus ja sihikindlus teda kõrvust kergitavad. Kõik tema mängud saavad tõeks! Tema isa on elus, eksinud kusagil kõnnumaal ning Will päästab ta ja pärrib tema mantli ... Raske elu on elamist väärt, kui sul on nii vägev siht silme ees.

Seepärast hoidis poiss ema muret salajas. Oli aegu, kus ema oli rahu-likum ja selgem kui muidu ning poiss õppis sel ajal temalt hoolega poes-käimist ja söögitegemist ja koristamist, et ta oskaks seda ise teha, kui ema jälle segadusse läheb ja kartma hakkab. Ja ta õppis ka seda, kuidas ennast varjata, kuidas koolis märkamatuks jääda, kuidas mitte naabrite tähelepanu tõmmata, isegi siis, kui tema ema on nii vägeva hirmu ja hulluse kütkes, et ei saa õieti sõnagi suust. Will ise kartis kõige rohkem seda, et ametimehed saavad ema seisundist teada, viivad ta ära ja panevad kuhugi hooldekodusse võõraste sekka elama. Igasugused raskused olid paremad kui säärane väljavaade. Sest vahel tuli ka aegu, kus pimedus ema meeltest kadus ja ta oli jälle õnnelik, naeris oma hirmude üle ja kiitis poissi selle eest, et too oli vahepeal nii hästi tema eest hoolitsenud; ta ise oli sel ajal

nii armas ja hell, et Will ei teadnud paremat kaaslast tahtagi ning soovis üle kõige ainult seda, et nad võiksidki jääda kahekesi koos elama.

Aga siis tulid need mehed.

Nad ei olnud politseinikud ega sotsiaaltöötajad, aga kurjategijad nad ka ei olnud – vähemalt Willi arvates. Nad ei öelnud talle, mida nad tahavad, hoolimata poisi katsetest neid eemale tõrjuda; nad rääkisid ainult emaga. Ja ema seisund oli just sel ajal väga habras.

Aga poiss kuulas ukse taga ja kuulis, kuidas nad tema isa kohta päriavad, ning tundis, kuidas ta hingamine kiireneb.

Mehed tahtsid teada, kuhu John Parry on läinud ja kas ta on naisele midagi saatnud ja millal proua Parry temast viimati kuulis ja kas härra Parry on mingite välisriikide saatkondadega ühendust võtnud. Will kuulis, kuidas ema järjest suuremasse ahastusse langeb, tormas lõpuks tuppa ja käskis meestel ära minna.

Ta oli nii raevukas, et kumbki mees ei hakanud naerma, kuigi ta oli alles nii väike. Nad oleksid võinud ta kergesti pikali lüüa või ühe käega õhku tõsta, kuid poiss ei lõõnud kartma ning tema viha oli tapvalt tuline.

Niisiis läksid nad ära. Loomulikult kinnitas see vahejuhtum Willi veendumust, et tema isa on kusagil hädas ja ainult tema ise saab oma isa aidata. Tema mängud ei olnud enam lapsikud ning ta ei mänginud enam nii avalikult. Mäng hakkas tõeks saama ning tema pidi olema selle vääriline.

Ja üsna pea tulid mehed tagasi ja väitsid, et Willi emal on neile midagi öelda. Nad tulid siis, kui Will oli koolis, ja üks neist hoidis oma jutuga ema alumisel korrusel kinni, samal ajal kui teine magamistube läbi kammis. Ema ei saanud arugi, mida nad teevad. Aga Will tuli vara koju, leidis nad eest ja käratas neile peale ning mehed läksid jälle minema.

Nad vist teadsid, et poiss politseisse ei lähe, kuna kardab, et ametimehed ta ema ära viivad, ning hakkasid aina visamalt peale käima. Lõpuks murdsid nad majja sisse, kui Will oli läinud ema pargist koju tooma: ema olukord läks järjest hullemaks ja nüüd uskus ta, et peab puudutama iga viimset kui lippi igal viimsel kui tiigiäärsel pingil. Will aitas teda, et asi kiiremini ühele poole saaks. Koju jõudes nägid nad, kuidas meeste auto umbtänavast välja keeras, ning kui poiss tuppa läks, leidis ta, et nad on kogu maja üle käinud ning enamiku sahtleid ja kappe läbi tuhninud.

Ta teadis, mida nad tahavad. Rohelisest nahast mapp oli ema kõige kallim varandus; Will poleks söandanud ilma pealgi sinna sisse vaadata,

ja ta ei teadnud isegi seda, kus ema seda hoiab. Aga ta teadis, et seal sees on kirjad, mida ema vahetevahel loeb ja nutab, ja siis võtab ta ka Willi isa jutuks. Seepärast arvas Will, et küllap need mehed seda mappi otsivadki, ning teadis, et ta peab sellega midagi ette võtma.

Kõigepealt otsustas poiss emale kindla varjupaiga otsida. Ta mõtles ja mõtles, kuid tal polnud ühtegi sõpra, keda paluda, ja naabrid hakkasid juba nagunii midagi kahtlustama, ja ainuke inimene, keda ta sai usaldada, oli proua Cooper. Kui ema on juba kenasti seal, siis otsib ta rohelist nahast mapi üles ja vaatab, mis seal sees on, ning läheb siis Oxfordi, kust ehk mõnele küsimusele vastuse saab. Aga mehed tulid liiga vara.

Ja nüüd oli ta ühe neist ära tapnud.

Järelikult hakkab ka politsei teda taga ajama.

Noh, Will oskas hästi tähelepandamatu olla. Ja nüüd pidi ta olema tähelepandamatum kui kunagi varem ning võimalikult kaua vastu pidama, kuni ta oma isa üles leiab või teda ennast üles leitakse. Ja kui teda ennast esimesena leitakse, siis ei lähe talle enam korda, mitu nende meest ta veel ära tapab.

Sama päeva õhtul, õigemini juba kesköö paiku, oli Will kodunt neljakümne miili kaugusel ja kõmpis Oxfordi linnast välja. Ta oli üdini väsinud. Ta oli hääletanud ja kahe bussiga sõitnud ja jala käinud ning kella kuueks Oxfordi jõudnud, aga asjaajamisteks oli siis juba liiga hilja; ta oli Burger Kingis õhtust söönud ja kinno peitu läinud (kuigi unustas juba seansi ajal ära, mis filmi ta vaatas) ning rühkis nüüd mööda lõputut teed läbi aedlinnade põhja poole.

Keegi polnud teda siimaani märganud. Aga ta teadis, et peab kusa-gilt endale ruttu magamiskoha leidma, sest mida hilisem aeg, seda suurem on tõenäosus, et teda tähele pannakse. Häda oli selles, et siin teeäärsete mõnusate majade aedades polnud end kuhugi peita ning linnaservi ei tahtnud kuidagi kätte jõuda.

Ta jõudis suurele ringristmikule, kus põhja poole minev maantee ristus ida-lääne suunalise Oxfordi ringteega. Öisel ajal oli siin vähe liiklust ning maantee oli päris vaikne, kuna mõnusad majad jäid teest kaugele, suurte muruplatside taha. Maantee äärde murule oli istutatud kaks rida valgepööke, mille täiuslikult sümmeetrilised tihedalehised võrad nägid üpris kummalised välja, rohkem laste joonistuste kui päris puude moodi,

ning tänavalaternate valgel paistis pilt kunstlik nagu lavakujundus. Will oli kurnatusest juhm, ta oleks võinud edasi põhja poole lonkida või puude alla rohule maha heita ja magama jääda; aga kui ta seal seisis ja pead klaariks saada püüdis, nägi ta kassi. Kass oli vöödiline nagu Moxie. Astus välja ühest aiast siinpool maanteed, kus seisis ka Will. Too pani poekoti maha ja sirutas käe, kass tuli tema juurde ja hõõrus pead vastu tema sõrmenukke, just nagu Moxie. Muidugi tegid kõik kassid niimoodi, kuid sellegipoolest tundis Will säärast tahtmist koju tagasi minna, et ta silmi põletasid pisarad.

Lõpuks läks kass ära. Oli õine aeg, temal oli oma territoorium valvata ning omad hiired jahtida. Kass läks üle tee otse valgepöökide taga kasvavate pöösaste suunas ning jäi seal seisma.

Will saatis teda pilguga ja nägi, et kass käitub kuidagi kummaliselt.

Kiisu sirutas käpa välja ja patsas midagi enda ees õhus, mida Will üldse ei näinud. Siis pörkas ta tagasi, tõmbas küüru selga, ajas karva turri ja saba püsti. Will tundis kasside käitumist. Poiss vaatas tähelepanelikumalt, kuidas ta uuesti läheneb sellele kohale, mis oli õigupoolest vaid murulapp pöökide ja hekipöösaste vahel, ning veel kord käpaga õhku patsab.

Siis kargas kiisu uuesti tagasi, kuid mitte enam nii kaugele ja mitte nii suure ehmatusega. Pärast paarisekundist nuhutamist, puudutamist ja vurruvõngutamist sai uudishimu ettevaatusest võitu.

Kass astus edasi ja kadus.

Will pilgutas silmi. Siis liibus ta lähima puutüve vastu, kuna üks veoauto ringilt maha sõitis ja selle tuled poisist üle libisesid. Kui auto oli möödas, läks Will üle tee, pidades hoolega silmas kohta, mida kass oli uurinud. See polnud just lihtne, sest tal polnud ühtegi teetähist, aga kui ta kohale jõudis ja asja lähemalt uuris, siis ta nägi.

Vähemalt mingi nurga alt. Tundus, nagu oleks keegi umbes kaks meetrit teeservast eemal õhust tüki välja löiganud, laias laastus ruudukujulise ja vähem kui meetrise läbimõõduga. Kui olla selle laiguga ühel joonel ja vaadata ääre poolt, siis oli auk peaaegu nähtamatu, ning tagantpoolt polnud seda üldse näha. Auk paistis ainult teepoolsest küljest ning isegi seal mitte päris selgesti, sest läbi augu paistis täpselt sama pilt, mis siinpoolgi: murulapp tänavalaterna valgel.

Aga Will teadis vähimagi kahtluseta, et too teine murulapp kuulub hoopis teise maailma.

Ta ei osanud öelda, kuidas. Ta lihtsalt teadis – sama kindlalt kui seda, et tuli põletab ja lahkus on hea. Tema silme ees seisis midagi üüratult võõrast.

Ja juba sellepärast meelitas auk teda kummarduma ja lähemalt vaatama. See, mida ta nägi, pani poisil pea ringi käima ja südame kõvemini peksma, kuid ta ei kõhelnud: ta lükkas poekoti mulgust läbi ja ronis siis ise järele, läbi augu ühe maailma koes teise maailma.

Ta leidis ennast puuderivi alt. Aga need siin polnud valgepöögid: need olid kõrged palmid ja kasvasid ridamisi muruplatsi servas nagu Oxfordiski. Aga siin oli hoopis laia bulvari keskpaik, mille ääres asusid kohvikud ja poekesed, kõik eredasti valgustatud ja avatud, kuid täiesti vaiksed ja tühjad, ning pea kohal kummus tähepurune taevas. Kuum öö lõhnas lillede ja soolase mere järele.

Will vaatas ettevaatlikult ringi. Tema selja taga säras täiskuu kaugete roheliste küngaste kohal, mille jalamil oli näha maju kesk lopsakaid aedu ning avar park saludega ja hiilgavalge klassikalise templiga.

Otse tema kõrval õhus rippus too tühi laik, mida oli siitpoolt sama raske näha kui sealtpooltki, kuid mis oli igatahes täiesti olemas. Poiss kummardas august läbi vaatama ja nägi Oxfordi maanteed, omaenda maailma. Ta judistas õlgu ja pööras pea ära: olgu see uus maailm mis-sugune tahes, igatahes pidi ta olema parem kui too, kust ta just äsja tuli. Pisut uimasena, justkui näeks ta avasilmi und, tõusis Will püsti ja otsis oma teejuhist kassi.

Kiisut polnud kusagil näha. Kahtlemata uuris too juba kitsaid tänavaid ja aedu teisel pool kohvikuid, mille tuled nii kutsuvalt särasid. Will võttis oma narmendava poekoti kätte ja läks üle tee kohvikute poole aeglaselt ja väga ettevaatlikul sammul, juhuks, kui see kõik peaks äkki hajuma.

See linnake oleks võinud kuuluda kuhugi Vahemere või Kariibi mere kanti. Will polnud kunagi Inglismaalt välja saanud, nii ei osanud ta seda millegagi võrrelda, kuid koht oli just niisugune, kuhu inimesed tulevad hilisõhtul sööma ja jooma, tantsima ja muusikat kuulama. Ainult et siin polnud kedagi – vaikus oli ääretu.

Esimesel tänavanurgal sattus talle ette üks kohvik, mille ees kõnniteel seisid väikesed rohelised lauad, tsingitud baarilett ja espressomasin. Mõne laua peal olid pooltühjad klaasid, ühes tuhatosis filtrini ära põlenud sigaret, risototaldriku kõrval korv leivakuklitega, mis olid kivikõvad.

Ta võttis leti tagant külmpapist pudeli limonaadi, mõtles siis hetke ja pani kassasse naelase mündi. Vaevalt oli ta rahasahtli kinni lükanud, kui ta selle jälle lahti tegi, taibates, et rahatähtedelt võib ju välja lugeda, mis kohaga on tegu. Rahaühik oli *corona*, aga rohkem ei saanud ta midagi teada.

Will pani raha tagasi, korkis pudeli leti külge kinnitatud avajaga lahti, läks siis kohvikust ära ja astus edasi mööda bulvariga ristuvat tänavat. Seal olid väikesed vürtspoed ja pagariärid, juveliirid ja lille müüjad ning nende vahel eramajade ukсед helmeskardinate varjus, sepisrauast rõdud, mis olid lilli täis ja ulatusid kaugemale kitsa tänavale, ning majade vahele surutud vaikus oli veelgi sügavam.

Tänavad laskusid allapoole ja avanesisid peagi laiade puistetele, kus uued palmipuud kõrgele taevalle alla sirutusid, lehtede alumised küljed tänavalaternate valgusel läikimas.

Teisel pool puisteed laius meri.

Will leidis eest sadama, mida piiras vasakult kivist muul ja paremalt neem, ning neeme tipus kesk õitsvaid puid ja põõsaid seisis suur heledasti valgustatud maja kivisammaste ja laiade treppide ja keerukalt kaunistatud rõdudega. Sadamas olid ankrus paar aerupaati ning muuli taga sädeles tähevalgel tüüne meri.

Selleks ajaks oli Willi kurnatus nagu peoga pühitud. Ta oli täiesti ärkvel ja ime võimuses. Mööda kitsaid tänavaid siia poole tulles oli ta aegajalt käe välja sirutanud ja puudutanud seinu, ukse, lilli aknaaluses kastis ning leidnud, et need on julgustavalt ehtsad. Nüüd tahtis ta katsuda kogu maastikku enda ees, sest silmad üksi ei jõudnud seda haarata. Ta seisis paigal ja hingas sügavalt, ise peaaegu hirmul.

Poiss avastas, et hoiab kohvikust võetud pudelit seniajani peos. Ta jõi, ning jook maitstes nii, nagu ehtne jääkülm limonaad pidigi maitsema; ja see kulus ka ära, sest õõ oli kuum.

Ta lonkis edasi paremale, mööda hotellide heledasti valgustatud sissekäikudest, mille kohale ulatusid varikatused ja mille kõrval õitsevad bugenvilled, kuni jõudis väikese neeme aedadesse. Too maja puude vahel, mille keerukat fassaadi valgustasid prožektorid, võis olla kasiino või koguni ooperiteater. Oleandripuud olid lampe täis riputatud ja nende vahel kulges siin-seal jalgradu, kuid kuulda polnud midagi: ei õiste lindude laulu, ei putukaid, ei muud kui ainult Willi oma samme.

Poiss kuulis vaid, kuidas aia servas palmipuude all väikesed lained ühtesoodu tasakesi randa loksuvad. Ta läks sinna. Tõus või mõõn oli parajasti poole peal ning veejalgrattad olid ülemisest veepiirist kõrgemale tõmmatud ja pehmele valgele liivale ritta seatud. Iga paari sekundi järel rullus tilluke laine randa ja vajus siis kenasti järgmise ees tagasi. Umbes viiekümne meetri kaugusel tüüne vee kohal kõrgus sukeldumisplatvorm.

Will istus ühe veejalgratta pontoonile ja viskas jalast oma odavad tennised, mis olid kohe-kohe lagunemas ja ajasid ta kuumavaid jalgu krampi. Ta poetas sokid tenniste kõrvale ja lükkas varbad sügavale liiva. Paari sekundi pärast oli poiss ka ülejäänud riided seljast visanud ning sammus merre.

Vesi oli mõnus, jaheda ja sooja vahepealne. Will sumas sukeldumisplatvormi juurde, vinnas end üles, istus tormidest uhutud laudpõrandale ja vaatas linna poole tagasi.

Paremale jäi muuliga piiratud sadam. Sadamast edasi, umbes miili kaugusel seisis puna-valgetriibuline majakas. Majaka taga paistsid ähmaselt rannakaljud ning kaljude taga needsamad suured lauged künkad, mida poiss august läbi tulles juba näinud oli.

Siinsamas lähedal olid kasiino aiad, laternaechtes puud, linnatänavad, mereäärsed hotellid ja kohvikud ning soojalt valgustatud poed, kõik vaiksed ja tühjad.

Ja ohutud. Keegi ei tuleks talle siia järele; tema kodu puistanud mees ei oskaks teda siit otsida; politsei ei leiaks teda kunagi üles. Tal oli peidupaigaks terve maailm!

Esimest korda pärast seda, kui ta täna hommikul koduuksest välja jooksis, hakkas Will end turvaliselt tundma.

Ta tahtis jälle juua, ja süüa ka, sest lõppude lõpuks oli ta ju viimati söönud teises maailmas. Ta libistas end vette tagasi ja ujus aeglaselt randa, kus ta aluspüksid jalga tõmbas ning ülejäänud riided koos poekotiga näppu võttis. Tühja pudeli viskas ta esimesse ettejuhtuvasse prügi-kasti ning kõndis siis paljajalu mööda kõnniteed sadama poole.

Kui ta oli natuke kuivanud, tõmbas ta teksad jalga ja vaatas ringi, kust siin kõige tõenäolisemalt süüa saab. Hotellid olid liiga uhked. Ta vaatas esimesse hotelli sisse, kuid see oli nii suur, et ei tundunud poisile õdusana, ning seepärast läks ta mööda mereranda edasi, kuni leidis lõpuks ühe kohviku, mis nägi sobilik välja. Ta ei osanud öelda, mispärast; see

oli samasugune kui kõik teisedki, teise korruse rõdu lillepotte täis ning lauad-toolid kõnniteele seatud, kuid see tundus talle kodune.

Seal oli baar, mille seinal rippusid fotod poksijatest ning autogrammiga plakat, mille peal naeratas laialt üks akordionimängija. Köögi kõrvalt viis uks lühikesele trepile, mida kattis erksavärviline lilleline vaip.

Poiss läks tasakesi üles kitsale trepimademele ja avas esimese ettesattuva ukse. See oli tänavapoolne tuba. Toas oli palav ja umbne ning Will tegi klaasist rõduukse lahti, et õist õhku sisse lasta. Tuba ise oli väike ja üleliia suuri mööblitükke täis ning üsna kehvake pealegi, kuid sellegipoolest puhas ja mugav. Siin elasid külalislahked inimesed. Väike raamaturiul, ajakiri laual, paar raamitud pilti.

Will läks sealt ära ja vaatas teised toad ka üle: need olid väike vannituba ja kaheinimesevoodiga magamistuba.

Enne kui ta viimase ukse lahti tegi, ajas miski talle sipelgad selga. Poisi süda hakkas puperdama. Ta ei saanud õieti aru, kas ta kuulis sealt midagi või mitte, kuid miski kinnitas talle, et viimane tuba pole tühi. Kummaline küll, mõtles ta, tänane päev algas just sellega, kuidas keegi pimedas toa ukse taha seisma jäi ja tema ise seal sees ootas; ja nüüd on kohad vahetunud ...

Ja kuni ta seal seisis ja aru pidas, paiskus uks lahti ja keegi kargas talle kallale nagu metsloom.

Aga mälu oli teda hoiatanud ja poiss ei olnud uksele nii lähedal, et teda saanuks pikali lüüa. Ta hakkas kõvasti vastu: põlvega, peaga, rusikaga, käsivarre jõuga kolkis ta teadmata kedagi ...

See oli temavanune tüdruk, pöörane, lõrisev, riided mustad ja räbalad, kõhnad käed-jalad paljad.

Samal hetkel taipas tüdruk, kes ta vastas on, tõukas end poisi paljast rinnast eemale ja kükitas pimedas mademe nurka nagu tagaaetav kass. Ja poisi üllatuseks küürutaski plika kõrval üks kass: suur metskass, põlvekõrgune, karv turris, hambad irevil, saba püsti.

Tüdruk pani käe kassi turjale ja limpsas oma kuivi huuli, pidades poisi iga liigutust hoolega silmas.

Will tõusis aeglaselt püsti.

„Kes sa oled?”

„Lyra Hõbekeel,” vastas tüdruk.

„Kas sa elad siin?”

„Ei,” kostis plika tuliselt.